

Grou op portret

Voor de gasten die met Simmer 2000 'werom' komen naar Fryslân liggen straks allemaal leuke dingen klaar. Grou is er op tijd bij met het Friestalige boek 'Grou 2000, in momintopname fan karakteristyk Grou'. Geen portret van de bewoners, maar van de structuur en de bebouwing van de dorpskern. Er wordt op een goed beeld mee geboden van het oude dorp. De eerste indruk dekt de werkelijkheid: wat een aardig dorp, maar bij nader inzien illustreert het ook de tekortkomingen. Er is veel moois door verbouwingen verknoeid.

Met het gevaar van blessures door paaltjes en fietsen loop ik in Grou steevast omhoog te kijken, want naar mijn stellige overtuiging is er geen ander

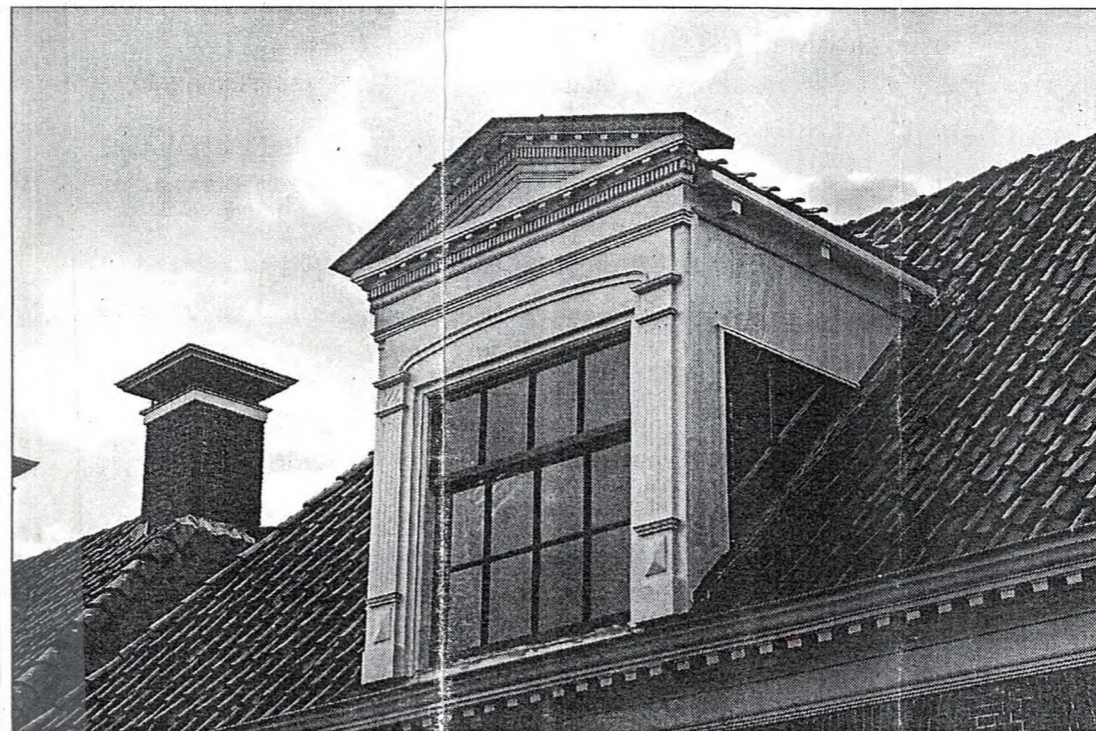
SANDER DOUMA, HENK POSTMA en BINA KOSTER: *Grou 2000, in momintopname fan karakteristyk Grou*. Uitgegeven in opdracht van Stichting Karakteristiek Boarnsterhim; 120 blz., f45.

dorp in Fryslân waar zo'n grote verscheidenheid aan decoratieve dakkapellen is te vinden. En als er veel gevels tot glazen puien uitgebroken zijn, zoals vooral in de Hoofdstraat, ga je al gauw naar boven kijken. In de periode van ongeveer 1860 tot de Eerste Wereldoorlog zijn hier een paar inventieve aannemers en timmerlieden actief geweest. In competitie wie de mooiste kroon- of daklijst of de origineelste dakkapel kon maken?

Mijn favoriet is het pand Wa-

achshaven nr. 7 in een prachtig evenwichtige neoklassicisme. Helemaal gaaf met stoep, ijzeren hek, monumentale ingangspartij met pilasters en gesneden bovenlicht, kroonlijst met een fijn tandlijstje en een heerlijke dakkapel met pilasters, een toogje en ter bekroning een van de mooiste timpanen die ik ken. Bij het ter hand nemen van het nieuwe boek zocht ik m'n favoriet. Een lichte teleurstelling maakte zich van mij meester. Het staat alleen op een gevelrijtekening.

Het boek krijgt daardoor geen onvoldoende want veel moois is er wel in te vinden en bij een keuze vallen dingen af. Beschrijvingen, foto-illustraties en bovendien – wat je zelden in dit type boeken ziet – alleraardigste

De dakkapel van Waachshaven 7 in Grou.

Foto IC/Siep van Lingen

geveltekeningen en huisnummerkaartjes bieden een vrij compleet beeld. Toegankelijker kan het bijna niet. Dat het boek met die ingrediënten geen chaos is geworden dankt het

aan een beheerste vormgeving. Na wat onontkoombaar voorwerk, waarin het dorp de hemel in wordt geprezen, volgt een inleiding over geschiedenis, structuur en karakteristiek van het archipel dorp dat voorheen doorsneden werd door haventjes. Die basis wordt met zevenmijlslaarzen doorgenomen om de lezer snel mee te kunnen nemen op kuiertocht. Die begint in de Parkstraat, waar een aantal monumentale panden de poort van Grou vormen. De supermarktboerderij is daar niet de minste van (en over dakkapellen gesproken). De moderne gebouwen bij de entree worden met de nodige mildheid besproken.

Daarop volgt de echte tocht krijktras door het dorp. De be-

schrijvingen zijn globaal, het is te merken dat men geen last had van architectuurhistorische kennis. De lezer wordt niet verveld met vaktermen, maar de plank wordt wel eens mis geslagen. Zo worden panden uit de periode rond 1900 nogal eens tot de Art Nouveau gerekend, terwijl die op een enkel venster na in Grou niet voorkomt. En de karakteristieke 'notabele' dorpswoningen worden al te gemakkelijk classicistisch genoemd, al zijn ze in een onbenoembare mengstijl, een vergaarbak waar het etiket eclecticisme opgeplakt zit. Door het boek wandelend groeide de overtuiging dat het hele dorp eclectisch is, een innemende vergaarbak vol verrassingen van soms grote kwaliteit.

PETER KARSTKAREL